

ARIS

ČASOPIS PF PU V PREŠOVE
ČÍSLO 10
MÁJ 2013

ERASMUS

**SVETOVÁ
PEDAGOGICKÁ
FAKULTA**

**ŠTUDENTSKÁ
RADA**

**DEŤOM
PRE
ŽIVOT
2012**

**NADANÉ
DETI
PREDNÁŠALI
VYSOKOŠKOLÁKOM**

**PETER
KARPINSKÝ**

**RENÉ
PUCHER**

ABSOLVENTI

**Z TVORBY
NAŠICH
ŠTUDENTOV**

Predstavujeme...

Vyučuje lexikológiu, syntax a štylistiku slovenského jazyka, didaktiku slovenského jazyka a slohu, slovenčinu ako cudzí jazyk. Výskumne sa zaoberá slovtvorbou, rozvíjaním recepcnej textovej kompetencie dieťaťa, integrovanou didaktikou jazyka a literatúry. Je autorkou dvoch monografií a viacerých vysokoškolských učebníc a skript. V súčasnosti je prodekanou PF pre vedu, výskum a doktorské štúdium.

doc. PaedDr. Ľudmila Liptáková, CSc.

Vyučuje didaktiku slovenského jazyka a slohu, komunikačnú a slohovú výchovu, tvorivé písanie. Výskumne sa orientuje na rozvíjanie textovej produkcie v mladšom školskom veku. Je autorom jednej monografie, jednej vysokoškolskej učebnice, spoluautorom dvoch vysokoškolských učebníc. V súčasnosti je vedúcim katedry.

PaedDr. Martin Klimovič, PhD.

Vyučuje teóriu a dejiny literatúry pre deti a mládež. Výskumne sa zaoberá literárnou teóriou, literárnou históriou a literárnokritickou reflexiou detskej literatúry. Je autorkou a spoluautorkou mnohých vedeckých monografií a vysokoškolských učebníc uznávanou doma i v zahraničí. V súčasnosti je vedúcou Kabinetu výskumu detskej reči a kultúry PF.

prof. PhDr. Zuzana Stanislavová, CSc.

Vyučuje fonetiku, fonológiu a morfológiu slovenského jazyka, vedie pravopisné a jazykovo-komunikačné semináre. Výskumne sa zameriava najmä na onomastiku. Je autorkou viacerých monografií, autorkou a spoluautorkou vysokoškolských učebníc a skript.

doc. PhDr. Ľuba Sičáková, CSc.

KATEDRA KOMUNIKAČNEJ A LITERÁRNEJ VÝCHOVY

Vyučuje literatúru pre deti a mládež, didaktiku literatúry pre primárne vzdelávanie, detskú literatúru pre zahraničných študentov. Výskumne sa orientuje na recepciu a interpretáciu umeleckého textu v mladšom školskom veku s osobitným dôrazom na rozprávku. Je autorom monografie, autorom a spoluautorom vysokoškolských učebníc. V súčasnosti je prodekanom PF pre rozvoj a vonkajšie vzťahy.

Mgr. Radoslav Rusňák, PhD.

Vyučuje literatúru pre deti a mládež, didaktiku literárnej výchovy. Vo výskume sa zaoberá poetikou literatúry pre deti a mládež, humorom v literatúre, detektívkou pre deti. Je autorkou viacerých vedeckých štúdií, v súčasnosti pripravuje vydanie monografie.

Mgr. Danka Lešková, PhD.

Vyučuje lexikológiu, syntax a štylistiku slovenského jazyka, didaktiku jazykovej a literárnej výchovy, slovenčinu ako cudzí jazyk. Výskumne sa orientuje najmä na slovtvorbou, lexikografiu a detskú reč. Je autorkou dvoch monografií, spoluautorkou viacerých vysokoškolských učebníc a jazykovedných slovníkov. V súčasnosti je tajomníčkou katedry.

Mgr. Katarína Vužňáková, PhD.

Vyučuje didaktiku anglického jazyka pre predprimárne a primárne vzdelávanie, vedie komunikačné semináre z anglického jazyka. Výskumne sa zameriava na osvojovanie si anglického jazyka v predškolskom a mladšom školskom veku. Je autorkou jednej monografie. V súčasnosti je na materskej dovolenke.

Mgr. Zuzana Portíková, PhD.

Vyučuje morfológiu, syntax a štylistiku anglického jazyka, vedie komunikačné semináre z anglického jazyka. Výskumne sa zameriava najmä na analýzu kurikula primárneho vzdelávania doma i v zahraničí, vzťah jazyka a kognície pri osvojovaní si cudzieho jazyka. Je spoluautorom monografie a dvoch vysokoškolských skript.

Mgr. Juraj Kresila, PhD.

Katedra komunikačnej a literárnej výchovy zabezpečuje výučbu predmetov súvisiacich s jazykovou a literárnou prípravou študentov PF. Študenti vďaka absolvovaniu predmetov katedry získavajú teoretické poznatky o slovenskom jazyku, slovenskej a svetovej literatúre, komunikácii, vývine detskej reči, obsahu a procese vyučovania jazyka a literatúry v primárnom vzdelávaní, no aj praktické didaktické zručnosti pri projektovaní jazykovej a literárnej výchovy a vzdelávania v materskej škole a primárnej škole. Katedra zabezpečuje aj vysokoškolskú prípravu budúcich učiteľov anglického jazyka v primárnej škole.

Predstavujeme...

LEN SEDEM DNÍ (fragment)

V ten deň Boh nebol doma
Veľmi často cestoval
Po rôznych krajinách sveta
A čoraz rýchlejšie
Začínal chápať
Že životom kráčať
bude Sám
aj
Napriek veľkej snahe
A poznaniu
Že nezvratný okamih
Výmeny
a
Doživotnej minulosti
Za všetky smelé sny
Ktoré sa čoraz častejšie rúcali
K jeho uchodeným nohám
už nikdy nepredá...

*

Poučil sa, že tie staré predal veľmi lacno
Pri centre Georga Pompidoua

Tvorba

Mgr. Aleny SEDLÁKOVEJ, PhD.
Katedra hudobnej a výtvarnej výchovy

V priebehu posledných dvoch rokov ste si už určite všimli, že študentom aj učiteľom Pedagogickej fakulty je ponúkaný priestor na vyjadrenie svojho názoru aj v rámci diskusií uverejnených na oficiálnej diskusnej platforme MyUniversity. Prostredníctvom platformy je nám všetkým zároveň ponúkaná aj možnosť navrhnúť tému do akademickú diskusie. Čo je podstatné – diskutujúci sa môže sám rozhodnúť, či v procese navrhovania témy, ako aj v prípade vstupu do diskusie, bude vystupovať ako anonymný diskutujúci alebo jeho identita bude odkrytá.

Kedy sa to celé začalo?

V roku 2010 Prešovská univerzita získala partnerstvo v pilotnom projekte Európskej únie **MyUniversity: Proces rozhodovania pre zjednotenie vysokého školstva (Decision making for a united higher education)**. Projekt ponúkal priestor pre otvorenú diskusiu, ktorá nie je náhradou alebo ďalšou alternatívou rozšírených a obľúbených sociálnych sietí. Rozdiel medzi platformou MyUniversity a Facebookom je v cieľoch, ktoré by mala MyUniversity plniť. MyUniversity je totiž oficiálnym diskusným priestorom Prešovskej univerzity. Nie je určený na chatovanie, ale:

- 1 Malo by byť jasné, kto z úrovne manažmentu univerzity alebo fakulty, študentskej obce navrhne tému do diskusie, otázku, ktorá poukazuje na problémy aj pozitívne trendy na našej univerzite – navrhnutá téma teda predstavuje požiadavku, aby oslovená časť obce vyjadrila názor na uvedený problém, za účelom
- 2 následného vyhodnocovania zaznamenaných príspevkov do diskusie tou autoritou, ktorá otázku do diskusie uviedla.
- 3 Aplikácie platformy majú možnosť vygenerovať správu s odpoveďami zapojených účastníkov diskusného fóra, ktorá je následne zasielaná tým, ktorí diskusiu iniciovali; väčšinou ide o člena vedenia univerzity alebo fakulty,
- 4 ktorý podľa zaznamenaných odpovedí, ich množstva a reprezentatívnosti urobí strategické rozhodnutia pre ďalšie optimálny rozvoj v oblasti obsahu štúdia, jeho organizácii a pod.
- 5 Diskusie by sa mali zreteľne dotýkať procesov zmeny v rôznych oblastiach a rôznych úrovniach akademického života, zvyšujú tak občiansku a akademickú účasť v rozhodovacích procesoch, prebiehajúcich na univerzite a fakultách.
- 6 ZMENA je kľúčové slovo platformy. Diskusie sa konajú za účelom zmeny. Na to, aby sa niečo zmenilo, je nutné najprv poukázať, pýtať sa na problém, následne mapovať názory tých, ktorých sa zmena týka.
- 7 Študenti majú prostredníctvom platformy priestor na konštruktívnu, otvorenú diskusiu, vítaná je diskusia neanonymná.

Aká je pozícia Pedagogickej fakulty v tomto projekte?

Pozícia našej fakulty v projekte je špecifická. Keďže ide o úplne novú myšlienku otvorene diskutovať o veciach verejných, nebolo jednoduché na Prešovskej univerzite implementovať tento projekt aj napriek plnej podpore vedenia Prešovskej univerzity. Pani doc. J. Burgerová, dekanica našej fakulty, však súhlasila s návrhom, aby Pedagogická fakulta bola **hlavnou a pilotnou fakultou** v rámci projektu. Diskusia sa tak vlastne začala na našej fakulte.

**MyUniversity
nie je Facebook**

V uplynulých 20-tich mesiacoch na PF úspešne prebehlo 10 diskusií, počet prístupov a návrhov zo strany študentov a učiteľov bolo cca 400 a vyjadrené názory sa stali základom rozhodovacích procesov na fakulte.

Nič však nie ideálne. Ukázalo sa, že ani na Pedagogickej fakulte nie je záujem o vyjadrovanie názorov a konštruktívnu diskusiu taký, ako by sa očakával. Je to však prirodzený fenomén: v prostredí, kde desaťročia vlastný názor ostával len majetkom jeho majiteľa a kuloárne priestory boli miestom na jeho vyjadrenie, sa diskusií treba učiť a veriť tomu, že je akceptovaná a naozaj žiadaná.

*doc. Iveta Kovalčíková,
vedúca projektového tímu MyUniversity*

Obsah

PREDSTAVUJEME...

Katedra komunikačnej a literárnej výchovy 2

DUMKA

...o šťastných deťoch..... 3

INFÓRUM

Erasmus: Norsk, ikke sant? 4

Erasmus: ...u susedov..... 6

Špindúra na konferencii..... 7

Svetová Pedagogická fakulta 8

Anketa 9

Študentská rada PF..... 10

Deťom pre život 2012 12

Nadané deti prednášali vysokoškolákom 14

EXTRAKALIBER

Peter Karpinský 16

René Pucher 18

ABSOLVENTI 20

Z TVORBY NAŠICH ŠTUDENTOV 22

PREDSTAVUJEME...

Tvorba Mgr. Aleny Sedláčkovej, PhD. 18

MyUniversity nie je Facebook..... 24

ARTUŠ – časopis Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

Ul. 17. novembra 15, 080 01 Prešov.

Číslo 10, máj 2013.

E-mail: artus@pf.unipo.sk

Šéfredaktorka: Iveta Drzewiecka

Redakčná rada: Hedviga Kochová, Zdenka Juhošová,

Martin Dzurilla, Dana Lešková

Grafická úprava: Iveta Drzewiecka

Fotografia na titulnej strane: Iveta Drzewiecka

Výtvarný návrh loga ARTUŠ: Lucia Gliganičová

Tlač: Grafotlač, Prešov. Náklad 500 ks.

ISBN 978-80-555-0773-6

DUMKA

...o šťastných deťoch

Žiaden strach, nejde o návrat do prvomájových sprievodov s usmievavými deťmi v rovnošatách. Nedávno sa v médiách objavili výsledky štúdie UNICEF-u, ktorá porovnávala pocit šťastia u detí v 29 krajinách s najvyspelejšími ekonomikami. Podľa nej sú slovenské deti 25. naj(ne)šťastnejšie spomedzi všetkých opýtaných. Toto umiestnenie by nebolo nijako zarážajúce, ak by sme ho dávali do priamej súvislosti s ekonomickými a sociálnymi faktormi. Ako však potom vysvetliť, že na 22. až 24. priečke, teda tesne pred nami, sa umiestnili len o čosi menej nešťastné nemecké, americké a kanadské deti?

Nechcem sa zamýšľať nad tým, koľko rodičov každý mesiac balansuje na hrane prežitia a siaha na dno svojich skromných finančných prostriedkov, len aby zabezpečilo „štandard“ núdzového chodu domácnosti a svojim deťom doprialo aký-taký „nadštandard“ (!) v tom lepšom prípade zmysluplných záujmových činností. Nemienim písať ani o veľkých sociálnych rozdieloch medzi slovenskými rodinami, o krutosti niektorých malých nevďačníkov zhýčkaných štedrosťou vlastných rodičov, ani o tom, ako citlivo dokáže dieťa v kolektíve rovesníkov vnímať hmotné rozdiely. To všetko sú známe a často diskutované faktory, ktoré ovplyvňujú kvalitu života i subjektívny pocit šťastia. Väčšina psychológov sa však zhoduje na tom, že dieťa od dospelých okrem zabezpečenia nevyhnutných životných potrieb skutočne potrebuje najmä lásku, čas a pozornosť. Mnohým rodičom v snahe zabezpečiť potomkom dostatok („šťastie“) nezostáva čas na rozhovor či pohladenie. Vzápätí podliehajú tlaku vlastného (ne)šťastia, ktorý zastierajú materiálnymi pozornosťami. A tak stále dookola.

Štúdie podobného typu opakovane poukazujú na podstatnú previazanosť šťastia a vzdelávania, ktoré u dieťaťa dokáže navodiť pocity osobnej satisfakcie a sebarealizácie a navyše vytvára perspektívne vyhliadky do budúceho života. Možno práve preto je na mieste zamyslieť sa nad tým, čo môže človek z pozície pedagóga spraviť pre to, aby sa jemu zverené deti cítili šťastnejšie. Mentorovanie otrepanej múdrosti, podľa ktorej si šťastie za peniaze nekúpiš, nefunguje. Najväčším umením pedagóga je sprostredkovať a zvnútorniť hodnotu poznania, ktoré ide ruka v ruku s radosťou z aktívneho ovládnutia vlastného života. No deti sú skutočne šťastné iba vtedy, ak sú naozaj šťastní ľudia v ich blízkosti. Šťastím je, ak dieťa stretne učiteľa, ktorý je vo svojom povolaní šťastný.

dr. Iveta Drzewiecka, šéfredaktorka

ARTUŠ

NORSK, IKKE SANT? POLROK MEDZI VIKINGAMI... časť 1.

Nórsko – krajina fjordov, drsnej prírody, dych vy-
rážajúcej nádherly polárnej žiary... Krajina, kde je
kaviár lacnejší ako plátkový syr a údený losos ako
kuracie prsia. Ale pekne poporiadku...

Na začiatku celej cesty na Sever bola trúfala idea kom-
paratívnej analýzy nórskeho a slovenského edukačného
systému a Národný Štipendijný Program SR pre doktoran-
dov a mladých výskumných pracovníkov. Podaný výskumný
projekt bol schválený, a tak „hor sa na fjor“!

Manžel si do poslednej chvíle myslel (dúfal?), že len
žartujem a žiaden polrok 2500 km od domova sa konať ne-
bude. Keď však zbadal v našej obývačke ľudí na rozlúčko-
vej párty, pobalené kufre a vytlačené letenky; pochopil, že
moje zámery sú skutočné. Cestu na letisko do Krakova strá-
vil v tichom zamyslení a asi aj obavách, z ktorých ho vytrhol
až ruch na letisku a následná colná kontrola v Oslo, kde sme
colníkovi pred prestupom na ďalšie lietadlo svätosväte tvr-
dili, že nemáme v batožine žiaden alkohol. Ináč bola cesta so
spoločnosťou Škandinávske aerolínie viac ako pohodlná.

Po viac ako jedenástich hodinách cesty (odkedy sme
vyrazili z nášho domu) sme konečne pristáli na letisku Vær-
nes v Trondheime. Mesto, ktoré miestni nazývajú škandi-
návskou perlou nad fjordom, nás privítalo teplotou -20°
pod mrazom a čierno-čiernou tmou už o tretej popoludní.

Katedrála Nidarosdomen

To však nebolo to, čo nám vyrazilo dych. Vikingsky pôsobia-
ci pán mi svojim drsným hlasom oznámil, že naše kufre osta-
li v Oslo a snáď do konca víkendu dôjdu. Našťastie, doviezli
nám ich do domu hneď večer. Po výdatnom spánku (spali
sme, kým nevyšlo slnko, a to bolo až o desiatej predpolud-
ním) sme sa pustili do objavovania mesta. Teda znovuobja-
vovania – pred tromi rokmi som tu strávila jeden semester.

Veľa sa tu toho nezmenilo. Socha sv. Olafa stále stojí
v centre mesta, najstaršia a najväčšia kamenná katedrála na
svete – Nidarosdomen je stále ozdobou mesta, starý dreve-
ný most Gamle Bybro stále spája nové centrum mesta s ro-
mantickými rybárskymi uličkami a kaviarničkami, vikingská
pevnosť Kristiansten Fensting sa stále týči nad mestom...
Všetky stabilné a orientačné body boli na svojom mieste,
a čo ma potešilo ešte viac, pribudlo zopár nových nákup-
ných centier.

Bývame v typickom škandinávskom drevenom dome
natretom na žltó s veľikánskymi oknami a terasou na kaž-
dej svetovej strane. Neďaleko domu je dostihová aréna,
kde sú každý víkend preteky a večer k nám do spálne do-
lieha zvuk queenovskej „We are the Champions...“. Občas
toto libreto padne vhod, ale po pätnástich týždňoch to už
začína byť mierne iritujúce. Na opačnej strane kopca našej
ulice je továreň na čokoládu, takže si asi viete predstaviť ten
neodolateľný pach, keď sa po daždi zmieša vôňa čokolády
a konského trusu. Sme fascinovaní tým, že všetci sa tu bi-
cyklujú bez ohľadu na počasie, všetci lyžujú a všetci večer
behávajú popri fjorde. Ale aj tým, že takmer každý na ulici
fajčí a všetci sú patriotmi. Ak na dvore nie je na stĺpe zave-
sená nórska vlajka, tak ju členovia rodiny majú našitú aspoň
na čiapke alebo na bunde. Alkoholová prohibícia je občas
až tragikomická, keď je na predaj alkoholu vyhradená len
určitá hodina dňa a ľudia sa ženú do špecializovanej predaj-
ne, akoby tam dávali chlieb. Tiež nás šokovalo vyhrávajúce
zmrzlinárske auto na ulici, keď teplota vystúpila nad bod
mrazu (konkrétne 4°C) a IKEA bola zaplnená záhradným
nábytkom, športové obchody boli preplnené rodičmi, ktorí
svojím deťom kupovali kolieskové korčule...

Avšak, aby som sa dostala k podstate môjho pobytu...
Svoj výskumný pobyt realizujem na univerzite NTNU, ktorá

je podľa posledných hodnotení šestnástou najlepšou univerzitou v Európe. Konkrétne som na *Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning*, ktorá je dcérskou vysokou školou spomínanej univerzity. Nádherná historická budova, ktorú kráľovná Maud darovala mestu, kedysi slúžila ako internátna škola pre slepé deti je teraz Almou Mater pre takmer tisíc študentov predškolskej, elementárnej a špeciálnej pedagogiky. Nakoľko som len hosťujúci „PhD. candidate“, kanceláriu som nedostala vo vychytenej budove, ale vo vedľajšom domčeku – na poschodí nad knižnicou. Ale je úžasná! Mám z nej výhľad na fjord- teda mám tu len jedno strešné okienko, ale keď sa postavím na stoličku, vidím na fjord!

Po približne 8 týždňoch nevyhnutných byrokratických postupov na nórskom ministerstve školstva a agentúre pre spracovávanie osobných údajov, zorientovaní sa v teréne po teoretickej stránke, atď. som sa konečne dostala do materských škôl, kde realizujem časť svojho dizertačného výskumu. Prvé dni boli ťažké, drsné, šokujúce, čokoľvek, len nič pripomínajúce náš (a to nepreháňam) výborne fungujúci edukačný systém s materských školách. V -15°C cez deň sme boli s deťmi na opekačke na detskom ihrisku nad fjordom, kde si 3 – 6 ročné deti samy napíllili drevo s ručnými pílkami, ktoré boli takmer rovnako veľké ako ony. Ja som mala pocit, že mi zlyháva jemná motorika a deti sa naháňali bez čiapky a rukavíc na bežkách, ktoré ma každé dieťa v šatni pri svojej skrínke. Popoludňajší oddych, prípadne spánok, považujú Nóri za prežitok, tak trávime vonku s deťmi celý deň, okrem ranného schádzania, ešte aj obedujeme vonku na lavičke!

Je toľko vecí, ktoré mi tu chýbajú. Ale aj toľko vecí, ktoré som si tu zamilovala, a ktoré mi budú chýbať po návrate späť na Slovensko. Mám ešte dvanásť týždňov na vychut-

návanie si Škandinávie plnými dúškami a kopu plánov. Boli sme už vo Švédsku, chystáme sa ešte za polárny kruh a na lov tresiek na more. A v neposlednom rade zozbierať hodnotné dáta do mojej dizertačnej práce.

Ešte jazyková perlička na záver: v nórskom jazyku bokmål neexistuje slovo „prosím“ a „prepáč“, ale výraz „na zdravie“ bokmål rozoznáva v 4 rôznych podobách!

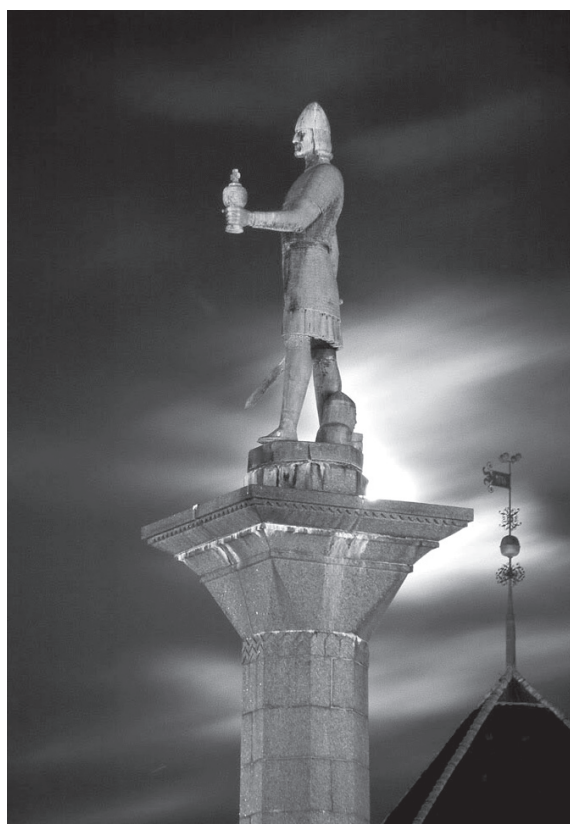
Lúčim sa teda so slovami SKØLL og HA DET BRA! A o druhej polovici pobytu budem informovať po návrate domov. Všetkým študentom chcem pripomenúť, že máme podpísanú bilaterálnu zmluvu s Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning v Trondheime, takže majú možnosť prežiť to, čo aj ja.

Mgr. Jana Kožárová
interný doktorand

Katedra špeciálnej pedagogiky PF PU

Polárna žiara

Socha sv. Olafa

...U SUSEDOV

Počuli ste už niekedy o programe Erasmus? Ak nie, tak ste prišli o veľa.

Erasmus je program pre študentov vysokých škôl, ktorý umožňuje zúčastniť sa na študijnom pobyte na niektorej zo zahraničných univerzít či vysokých škôl. Tento program vám spestrí vaše štúdium, získate mnoho nových informácií, vďaka nemu sa môžete v mnohom zdokonaľiť a rozšíriť si obzory vo svojom alebo aj inom odbore. Spoznáte veľa zaujímavých ľudí z celého sveta, novú kultúru a s tým všetkým je spojená obrovská zábava a veľa nových zážitkov. Čo viac si môže študent priať?

ERASMUS

Môj Erasmus pobyt ešte neskončil, no dovoľm si povedať, že by som v žiadnom prípade svoje rozhodnutie prihlásiť sa, nezmenila.

Ústí nad Labem – mesto v ktorom momentálne som, je veľmi pekné, leží medzi kopcami a skalami, znamená to, že buď idete uličkou hore alebo dole, jediný rovný priestor je len námestie. Príroda pridáva tomuto kraju na atraktivnosti. Milovníci voľnej prírody, hôr, lesov si tu určite nájdu svoje obľúbené miesto. Môžete tu navštíviť niekoľko prírodných vodopádov, krásne Bertino údolie a viacero hradov, napríklad Hrad Střekov. V okolí nájdete i zámky s obrovskou záhradou, po ktorej je najkrajšia prechádzka počas voľného dopoludnia. Iste by ste v takomto prostredí očakávali ZOO – v tomto prípade sa nemýlite.

Ďalšou výhodou tohto mesta je blízkosť hraníc a hlavného mesta, Prahy. Za necelú hodinku ste za ďalšími hranicami a môžete objavovať krásy Nemecka. Obľúbeným cieľom je hlavne Dresden a Berlín.

V Ústí nad Labem sa nachádza Univerzita Jana Evangelisty Purkyně. Univerzitou je už od roku 1991 a za jej názvom v súčasnosti stojí sedem fakúlt a jeden ústav. Univerzita fungovala už v roku 1954 ako – Vyššia pedagogická škola.

Pedagogická fakulta, ktorú navštevujem, ponúka veľmi zaujímavé odbory, dokonca skoro totožné s našimi. Vysokoškolskí pedagógovia pomáhajú rozvíjať budúcim učiteľom svoje schopnosti najlepšie ako vedia. Sú veľmi ústretoví a tolerantní. Jediné, čo vyžadujú, je vzájomná komunikácia, aktivita a záujem študentov. Ponúkajú veľmi atraktívne predmety, z ktorých si môžu študenti vybrať.

Mňa osobne veľmi zaujalo: *Výtvarné vyjadřování* (v ktorom sme sa venovali práci s hlinou a jej využitie v materskej škole a v školskom klube detí), *Výtvarné vyjadřování formou batiky*, ďalej *Arteterapia*, *Cesty grafiky*, *Strategie řízení školy*, *Management školy*, *Grafomotorický rozvoj*, a mnohé ďalšie.

Ak premýšľate nad programom Erasmus, môžem vás len povzbudiť k odhodlaniu a odvahe. Nedovoľte obavám, aby vás odradili, mohli by ste to neskôr ľutovať; veď nikdy nevieme, čo nám život môže priniesť.

Prajem veľa šťastia...

Mária Hurajová

Keby nebolo Špindůry, nemusela by sa konať konferencia s tematickým zameraním na environmentálnu výchovu. Organizoval ju vedecký krúžok študentov Prešovskej univerzity v Prešove v dňoch 17. – 19. apríla 2013 vo Vyšných Ružbachoch. Išlo o pracovné stretnutie a študentskú vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou s názvom Environmentálna výchova v predprimárnej a primárnej edukácii, ktorej sa zúčastnili dve krajiny: Slovenská republika (Prešov) a Poľská republika (Nowy Sącz, Opole, Raciborz).

Na stretnutí sa dohodla metodika výskumu stavu environmentálnej výchovy na primárnom stupni, ktorý sa bude v oboch krajinách v praxi realizovať v máji 2013. Výskumnou metódou bude dotazník, ktorý zrealizujeme na vzorke 250 respondentov, z toho 50 učiteľov a 200 žiakov. V rámci programu študenti z oboch krajín prezentovali 21 teoretických a praktických príspevkov k danej

ŠPINDŮRA NA KONFERENCII

problematike. Hodnotilo sa postavenie a obsah environmentálnej výchovy v Poľsku a na Slovensku. Samozrejme, predstavil sa tam aj environmentálny projekt o Špindůre – kráľovnej špiny.

Členky vedeckého krúžku pripravili námety na využitie odpadového materiálu v štyroch tvorivých dielnach, kde si účastníčky vyrobili náhrdelníky, hračky, magnetky a 3D kvety. Večer sme sa premenili na módných návrhárov, ktorí súťažili o korunku Miss Enviro. Konkurencia bola silná, nápady originálne a výsledok vyrovnaný. Posúďte sami.

Ani pracovná vyťaženosť nám nezabránila, aby sme využili krásny jarný deň na návštevu blízkych pamiatok ako kráter a kúpele vo Vyšných Ružbachoch a Ľubovniansky hrad. Vo večerných hodinách nám atmosféru spríjemnila opekačka a spoločenské hry. Okorenili nás ich skvelá ľudová muzika, ktorej týmto ďakujeme.

Ak by sme zhrnuli náš názor na konferenciu, bola odborná, tvorivá a priniesla so sebou poznatky, skúsenosti a nové priateľstvá. Ďakujeme vedeniu Pedagogickej fakulty za túto možnosť.

študenti Vedeckého krúžku PF PU

Zahraniční študenti mohli spoznať niečo z tradícií Slovenska. Pozrieť si tradičný tanec či spev našich študentiek: Alžbety Mlynárovej, Slávky Konturovej a Bernadety Krivej, ktoré nezabudli na kroje, a tým len zdokonalili kultúrny zážitok. Samozrejme, nevynechali sme ani naše „bryndzáky“, na ktorých si mohol pochutiť každý zúčastnený. Nezabudnuteľný moment priniesol aj predstaviteľ Ukrajiny, ktorý svojím spevom dokázal vytvoriť zimomriavky všetkým naokolo.

SVETOVÁ PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Prvý počín Študentskej rady PF niesol názov SVETOVÁ PEDAGOGICKÁ FAKULTA. Cieľom tejto udalosti bolo spojiť študentov našej fakulty a aspoň na malú chvíľu sa ponoriť do víru vône iných kultúr. Práve preto sa podvečer 20. marca 2013 sektor B v našej budove na pár hodín zmenil na miesto poznávania nepoznaného, ale aj príjemnej zábavy.

Po úvode sme sa presunuli na poschodie, kde už boli pripravení predstavitelia Slovenska, Veľkej Británie, Ukrajiny, Turecka, Španielska, Talianska a USA. Zúčastnení sa mohli dozvedieť nové poznatky o týchto krajinách a ak mali záujem, mohli si vyskúšať aj „proces dorozumievania sa“ so Španielmi či Turkami. Veľmi nápomocné boli naše študentky s rozšíreným vyučovaním angličtiny, ktoré rady pomohli s komunikáciou. Dve turecké študentky priniesli aj niečo „pod zub“ z tureckej kuchyne. Po prezentáciách krajín sme sa presunuli opäť do spodnej časti, kde nás čakal program plný zábavy.

Symbolom súdržnosti sa na našej akcii stal hromadný „belgický tanec“, pri ktorom sa často menil tanečný partner. Tento druh pohybovej aktivity len posilnil ducha stretnutia a zároveň poslanie celej akcie, ktorý bolo v prvom rade SPÁJAŤ. Nasledovalo rozdelenie družstiev do skupín a začalo sa súťažiť. Tie boli naozaj rôznorodé a hlavne žiaden súťažiaci neodíšiel bez odmeny. Ešte raz sme si zatancovali náš obľú-

bený „belgický tanec“, ktorý sa dočkal samých pozitívnych ohlasov a neplánovane, no o to vítanejšie, sa stal i leitmotívom celej akcie.

A čo na to tí, ktorí to prežili na vlastnej koži?

„Akcia bola veľmi zaujímavá, veľmi rada som sa jej zúčastnila. Študentská rada ma veľmi prekvapila svojim programom.“

Alžbeta Mlynárová

„Páčilo sa mi to, bolo to veľmi zábavné. Hlavne dievčatá okolo mňa.“

Kaan Nebi Gerçek, Erasmus študent z Turecka

„Trošku som sa obával prezentácie, ale veľmi sa mi to páčilo.“

Eduardo Sin Apellido, Erasmus študent zo Španielska

Krátky videozostrih zo Svetovej Pedagogickej fakulty si môžete pozrieť aj na facebookovej stránke ŠR PF PU, ako aj na webovej stránke Pedagogickej fakulty PU. Študentská rada sa aj týmto spôsobom chce poďakovať vedeniu fakulty za možnosť i všestrannú pomoc pri usporiadaní nášho spoločného podujatia a rovnako vyjadruje vďaka dr. Martinovi Dzurillovi za pomoc i zapožičanie aparatúry.

A čo dodať na záver? Snáď iba veľké ďakujem všetkým zúčastneným – všetkým tým, ktorí neváhali a prišli. Už teraz sa všetci tešíme, že po prvej lastovičke prídu ďalšie krásne stretnutia a akcie, s ktorými, ako veríme, zavíta aj na našu fakultu symbolické študentské leto...

Patrícia Mirdalíková
členka ŠR PF PU

Prezentácia Týždňa netradičných foriem vzdelávania (TNFV) na Pedagogickej fakulte

Tomáš Mafina:

- 1 Keď nám pán učiteľ oznámil, aký týždeň nás čaká, bol som zvedavý, čo nové sa dozviem. Z každej prednášky som si odniesol zaujímavé informácie.
- 2 Pre mňa osobne bola najzaujímavejšia prednáška o ultraľahkých lietadlách. Táto téma ma veľmi zaujíma, a dokonca je aj témou mojej ročníkovej práce v tomto školskom roku, takže mi zároveň poskytla aj užitočné informácie, ktoré určite využijem.
- 3 Najvýraznejším pocitom bola tréma, pretože pred takým veľkým množstvom neznámych ľudí som ešte neprezentoval, ale zároveň som zistil, že aj napriek tomu to viem zvládnuť a tréma opadne.
- 4 Tak, ako nám, aj študentom naša prezentácia priniesla množstvo nových a zaujímavých informácií.
- 5 Páčilo sa mi, že sme sa dostali do pozície tých, ktorí prednášali a dospelí boli tí, ktorí si naše „prednášky“ vypočuli. A tiež to, že sme mohli dať „domácu úlohu“ vysokoškolským študentom.

Michael McLean:

- 1 Páčil sa mi celý týždeň, lebo každý deň sme sa oboznámili s niečím novým a zaujímavým.
- 2 Zaujala ma prednáška pána Frederika Olšáka o arteterapii. Prirodzene, mám rád farby, ale nikdy som si neuvedomoval ich pozitívny vplyv na naše pocity a osobnosť. Výborne som sa zabavil, keď som vyfarboval mandaly; výber farieb zodpovedal mojim pocitom.
- 3 Vzhľadom na to, že som prezentoval ako prvý, a v angličtine, mal som veľkú trému. Potom tréma opadla a ja som sa cítil skoro ako u nás v triede. Tešila ma pozornosť študentov aj hostí.
- 4 Spočiatku som, kvôli svojim obavám pri prezentovaní, nevnímal reakcie študentov, ale v priebehu ďalších prezentácií bolo zrejmé, že ich to zaujalo a pobavilo.
- 5 Pre mňa bolo veľmi významné, že sa na našu prezentáciu prišli pozrieť tí, ktorí nám o všetkých zaujímavých témach prednášali v škole. Takto sme im mohli ukázať, že ich práca v triede nebola zbytočná, že sme sa niečo naučili a zároveň o tom porozprávali vysokoškolskému a ich učiteľom.

Michela Bryndzová:

- 1 Mne sa páčili prednášky, množstvo zaujímavých informácií a pracovné listy, ktoré sme po ich vypočutí vypracovávali.
- 2 Ja osobne som sa stotožnila s informáciami, ktoré nám poskytol pán Peter Sedlák. Páčil sa mi najmä jeho spôsob prednášky, ktorý bol vtipný a zábavný.
- 3 Počas prezentácie som sa cítila veľmi dobre, aj keď klamala by som, keby som tvrdila, že som spočiatku nemala trému.
- 4 Podľa mňa sa to študentom páčilo, bolo to aj pre nich niečo nové a netradičné.
- 5 Mne sa v prvom rade páčil celkový nápad pána učiteľa ukončiť náš Týždeň netradičných foriem vyučovania takto – netradične. Nestáva sa často, že by sme mohli to, čo sa naučíme v škole, prezentovať na takom významnom mieste, akým je Prešovská univerzita v Prešove. Veľmi sa mi páčili aj darčeky, ktoré sme dostali po skončení prezentácie.

ANKETA

- 1 Čo sa ti páčilo na Týždni netradičných foriem vzdelávania?
- 2 Ktorá prednáška sa ti páčila najviac a prečo?
- 3 Aké boli tvoje pocity počas prezentácie TNFV na fakulte?
- 4 Čo považuješ za prínos týchto prezentácií pre vysokoškolských študentov?
- 5 Čo sa ti na prezentácii páčilo a čo nie?

Boris Semanco:

- 1 Na TNFV sa mi páčila rôznorodosť prednášok, ktoré boli veľmi zaujímavé.
- 2 Pre mňa bola najatraktívnejšia prednáška pána Olšáka, ktorá bola spojená s praktickou činnosťou. K výtvarnému umeniu mám pozitívny vzťah, je to pre mňa relax, aj vyfarbovanie mandál bolo veľmi zábavné.
- 3 Spočiatku som pociťoval obavy a trému, ktoré však v priebehu prezentovania opadli a cítil som sa dobre. Bola to pre mňa netradičná skúsenosť.
- 4 Myslím, že rozprávanie o tom, čo sme počas TNFV zažili, bolo pre študentov pútavé.
- 5 Páčila sa mi možnosť prezentovať svoje skúsenosti zo školy, a tiež záujem študentov a hostí o našu akciu.

ŠR PF PU

Študentská rada Pedagogickej fakulty
Prešovskej univerzity v Prešove

ČLENOVIA ŠTUDENTSKEJ RADY PF PU

**A sme tu.
My, ktorí tvoríme historicky
prvú Študentskú radu
Pedagogickej fakulty
Prešovskej univerzity
(ŠR PF PU).**

Monika Jakubková (2DPB3) – vedúca referentka

Katarína Korenková (2DPB3) – zástupca vedúcej referentky

Dominika Tereščíková (1DPB7) – referentka pre ekonomické záležitosti

Magdaléna Kropiláková (1DPB Aj) – referentka pre ekonomické záležitosti

Jana Konfederáková (3DPB Aj) – referentka pre právne, domáce a zahraničné záležitosti

Jaroslava Šišková (2DPB5) – referentka pre právne, domáce a zahraničné záležitosti

Patrícia Mirdalíková (1DSB) – referentka pre kultúrne a športové záležitosti

Bibiána Petrová (2DPB4) – referentka pre kultúrne a športové záležitosti

Mária Vašková (2DPB5) – referentka pre ubytovacie záležitosti

Lýdia Beslerová (1DPB Aj) – referentka pre ubytovacie záležitosti

Natália Luptáková (2DPB4) – referentka pre správu internetovej a grafickej stránky ŠR

Matej Slováček (2DPB5) – zástupca komory senátorov

Mgr. Zuzana Nováková (2PEPDD) – zástupkyňa komory senátorov

ŠTUDENSKÁ RADA PEDAGOGICKEJ FAKULTY

Prečo sme vlastne vznikli?

Odpoveď je jednoduchá: Naším poslaním je vytvoriť pomyselný most medzi študentmi a vedením fakulty, spestriť študentom ich vysokoškolský život rôznymi podujatiami, aby na svoju Alma mater spomínali nielen ako na miesto svojho štúdia.

V mene koho chceme všetkých oslovovať?

V prvom rade zastupujeme všetkých našich študentov. Preto, milí študenti, ak máte otázku, návrh či postreh, veľmi radi zareagujeme, zistíme, odpovieme. Neváhajte a pýtajte sa. Kontaktujte nás. Kedykoľvek nás zastavte a ozvite sa, ak sa Vám čosi na fakulte

nepozdáva alebo je niečo, s čím si dlhodobo neviete rady. Ak chcete ostať v anonymite, pokojne vložte svoj odkaz do vopred pripravených škatúl s logom ŠR PF PU. Nájdete ich v sektore B pri počítačoch, rovnako v bufete a tiež v sektore E pri vrátnici. Každý týždeň odkazy vyberáme a odpovede na ne nájdete na Facebookovej stránke Študentskej rady (pod názvom **ŠTUDENSKÁ RADA PF PU**). Oficiálne fungujeme len od februára 2013, ale ešte sme nezaháľali.

Chcete dôkaz namiesto sľubov?

Máme za sebou prvé podujatie organizované ŠR PF PU, ktoré dostalo názov **Svetová Pedagogická fakulta**. Rovnako sme predložili vedeniu našej fakulty návrh (a už teraz vás srdečne pozývame) na **Imatrikulačný ples**, ktorý sa bude konať 7. novembra 2013. Čo je potrebné vedieť: Tento ples bude **pre všetkých študentov a učiteľov**, nielen pre našich prvákov. Spolu tak vytvoríme slávnostnú atmosféru imatrikulácie našich nových kolegov a prijmeme ich medzi nás – do radov študentov našej fakulty. Nezabudnite preto sledovať našu stránku i stránku PF na Facebooku. Všetko o plese a aj o ďalších aktivitách ŠR PF v pravý čas zverejníme. Je sa na čo tešiť!

Patrícia Mirdalíková, členka ŠR PF PU

Volám sa Natália Luptáková a som študentkou Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove už druhý rok, kde študujem odbor – Predškolská a elementárna pedagogika.

Moje rozhodnutie a nadšenie pre profesiu pedagóga prišlo až v posledných ročníkoch môjho štúdia na hotelovej akadémii. Stredná škola mi ponúkla široký obzor v oblasti gastronómie, ekonomiky a manažmentu, čo môžem kdekoľvek využiť aj v mojej budúcej profesii. Ved' správny pedagóg musí byť aj trochu manažér, vedieť sa rozhodovať efektívne a mať dobré organizačné skúsenosti.

Pri vypisovaní prihlášok na vysokú školu som presne vedela, čo chcem a bola som veľmi rada, keď som pod mojím menom videla výsledok – „prijatá“. Počas semestra mám najradšej obdobie praxe, kedy môžem uplatniť moje teoretické poznatky. Čas strávený s deťmi je neopakovateľný. Nikdy to nie je monotónna práca, každý deň priniesie niečo iné a nové. Hneď prvý rok ma moje spolužiačky nominovali na zástupcu do Akademického senátu PF PU za študentskú časť. Zo začiatku som ani nevedela, čo taký zástupca robí. Časom som im ale za túto nomináciu bola veľmi vďačná. Vidieť, ako naša fakulta funguje a spolupodieľať sa na tom, je naozaj veľmi zaujímavé.

Tu som spoznala aj Mgr. Zuzanu Novákovú, ktorá nám vnukla výbornú myšlienku. Z jej iniciatívy, našej podpory a ochoty kolegov pracovať mohla vzniknúť Študentská rada PF PU. Byť pri vzniku študentského združenia je pre mňa obrovská skúsenosť.

V rámci mimoškolských aktivít venujem skoro všetok voľný čas mažoretkovému športu, ktorému sa venujem už viac ako trinásť rokov. Pracujem ako trénerka prípravného ročníka mažoretiek, v ktorom tancujú deti od štyroch do siedmich rokov. Tu môžem využiť všetko, čo som sa doposiaľ naučila a overovať si to v praxi. Zároveň aj sama tancujem v hlavnej vekovej kategórii, s ktorou sme minulého roku získali titul vicemajstra Európy. Minulý semester som pracovala ako tanečný pedagóg na ZUŠ. Preto, ak mám chvíľku len pre seba, naplno si to vychutnávam.

Za dva roky môjho štúdia som zistila, že som si vybrala správne, a že sa tejto nádhornej profesii pedagóga chcem venovať aj v budúcnosti.

Natália Luptáková
členka Akademického senátu PF PU

Mikulášsky pobyt pre onkologické deti trval od 27. novembra do 1. decembra 2012, a to vo Wellness hoteli Alexandra v Liptovskom Jáne. Cieľom tohto pobytu bol oddych a trochu luxusu nielen pre deti, ale aj pre ich rodičov, ktorí si obidve „komodity“ (oddych a luxus) v čase liečby svojich detí na onkologických oddeleniach nemôžu dovoliť. Po náročnej liečbe sú rodičia navyše psychicky aj fyzicky vyčerpaní a tento pobyt bol preto primárne určený na uvoľnenie a „odstrihnutie sa“ od nie vždy lichotivej reality.

Pobytu sa zúčastnilo približne 30 detí s rodičmi a mali počas neho možnosť navštíviť a na vlastnej koži zažiť také „špeciálne kúry“ vo Wellness svete, ako napr. fínska sauna, solná inhalácia, bylinková para, vírivá vaňa, ochladzovací bazén, ľadopád, tropický dážď, plavecký bazén atď. Deti mali možnosť zabaviť sa v herni, kde boli k dispozícii hračky, biliard, stolný tenis, TV plazma s možnosťou pozerania rozprávok či kreslá a stoly na realizovanie tvorivých dielní, ktoré prebiehali každý deň v čase od jednej do štvrtej. Od utorka do stredy bol pre deti pripravený večerný program od siedmej do ôsmej. Tento zábavný program sme viedli spolu s mojou kolegynkou Mimkou Smolkovou, inak úspešnou absolventkou našej Pedagogickej fakulty.

Prvý večer bol zameraný hlavne na zoznámenie medzi nami a deťmi. Cieľom bolo vytvoriť príjemnú rodinnú atmosféru pre deti aj rodičov. Program sme viedli v zábavnom, hudobnom a divadelnom duchu, čo „v preklade“ znamenalo, že sme ako lektorky prišli prezlečené za lentilky, ktoré sa stratili hlboko v lese. Ako lentilky sme sa s deťmi zabavili: s túžbou hltali všetky naše tvorivé výmysly, ktorými sme ich chceli zaujať. A podarilo sa to na jednotku.

Občianske združenie **Deťom pre život** bolo založené 26. júna 2009 a orientuje sa na pomoc a podporu detských onkologických pacientov. Toto združenie organizuje rekondičné a ozdravovacie pobyty pre deti po náročnej a vyčerpávajúcej liečbe a zároveň pravidelne organizuje odbery krvi pre detskú onkológiu. Koncom minulého roka sa vďaka združeniu uskutočnil druhý ročník veľkého projektu **NA BICYKLI DEŤOM**.

DEŤOM PRE ŽIVOT 2012

Iba láska dáva veciam skutočný zmysel

V stredu mali deti možnosť ísť s rodičmi do jaskyne „Medvedia štôľňa“, kde ich zvedavé očičká objavovali netradičné veci a nadobudli nové zážitky. Večer ich taktiež čakalo milé prekvapenie s názvom „Vily zo zelenej lietajúcej planéty“. Úlohou detí bolo získať indicie – nie však zadarmo, ale pri splnení úloh. Najlepší bol koniec večera. Ak deti získali indicie, oslobodili nás a s Mimkou sme sa mohli vrátiť na našu planétu. Keďže v hoteli boli aj výťahy, tak sme ich veľmi rady použili. No v ten večer to využili aj deti a odhalili nás. Z tretieho poschodia sme išli na druhé, lebo sme sa chceli ísť prezliecť na izbu, no pri otvorení výťahových dverí nás čakalo prekvapenie. DETI! A tak sme sa prevážali, až sme nakoniec skončili zatvorené na sociálnom zariadení. A kebyže dámskom...

Štvrtok, tretí deň, sa začal príchodom ďalšieho lektora, Riška, ktorý vyčaril úsmev na tvári hlavne chlapcom a otcokom. Deň pokračoval návštevou lanovky v Jasnej a večer bol venovaný gréckym bohyniam a olympijským hram. 90 % detí boli chlapci, takže aby sa aj oni trochu zadýchali, vyskákali, vyjašili, tak sme tento večer venovali športovým hram. Dievčatá sa, samozrejme, veľmi rady zapojili a všetko zvládli „ľavou zadnou“. Každý súťažil sám za seba a tri deti sa umiestnili aj na prvých troch priečkach. Ich radosť bola v tej chvíli nenapodobiteľná.

Piatok. Deň, na ktorý sme sa tešili nielen my, ale aj deti, ktoré vytúžene očakávali Mikuláša a jeho pomocníkov, teda anjelika, čertíka, škriatkov, salónku a nebolo by to „kóšer“,

keby chýbal živý vianočný stromček. No ešte predtým detičky navštívil naozajstný záchranársky psík, ktorého si hneď obľúbili. Mikuláš prišiel k deťom na koči, ktorý usilovne ťahal koník Rudko. Deti mali možnosť previezť sa na koči s Mikulášom, škriatkami, ale aj so salónkou a stromčekom. Neskôr sme sa presunuli do herne, v ktorej deti dostali od Mikuláša balíčky plné nielen sladkostí, ale najmä lásky a radosti. Kto mal odvahu, mohol zaspievať, zarecitovať, zatancovať, my sme to vždy ocenili priliehavým potleskom a úsmevom. Nasledovalo fotenie s Mikulášom a jeho pomocníkmi, no keďže tí mali ešte veľa práce, museli sme sa s nimi rozlúčiť.

Na tomto pobyte sa podarilo vyrobiť krásne ozdobné veci nielen deťom, ale aj rodičom. Veci putovali na Vianočnú burzu do knižnice P. O. Hviezdoslava v Prešove, na Sídlišku III. Peniažky boli odovzdané Detskej onkológii v Prešove a v Bratislave.

Osobne som veľmi rada, že som mala takúto príležitosť byť s deťmi, ktoré sa bežne nemôžu stretávať s rovesníkmi v kolektíve kvôli svojej chorobe. Na jednej strane to bola krásna práca, na druhej strane to bolo veľmi dojímavé. Povzbudilo ma to a som vďačná za to, čo mám. Ďakujem aj Mimke Smolkovej z CVČ Ebony, ktorá ma oslovila aj napriek tomu, že som ešte mladá, a preto ešte nie taká skúsená ako ona. Ale priučila ma dôležitým veciam. Veľká vďaka a obdiv patrí organizátorom týchto pobytov a v neposlednom rade si obdiv zaslúžia i rodičia detí s onkologickým ochorením. Ich láska, úsmev, radosť a optimizmus prospievajú hlavne ich deťom, ktoré v tak mladom veku prežívajú až priveľa bolesti a priskoro sa stretávajú aj s emóciou smútku. Na druhej strane je však ich menej radostné detstvo priestorom, v ktorom sa môže uplatniť naša solidarita a účasť. A možno sme na tomto svete iba preto, aby sme ju prejavili.

Ďakujem všetkým za všetko a prajem nám všetkým veľa zdravia a lásky, lebo práve to ľudí najviac spája a robí ich šťastnými. Iba láska dáva veciam skutočný zmysel.

Damiána Jurašková

AJŠ

Dňa 27. 3. 2013 sa na pôde Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove uskutočnila prezentácia činností a aktivít žiakov z tried pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním pod názvom NADANÉ DETI PREDNÁŠAJÚ VYSOKOŠKOLÁKOM.

Triedy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sú už od roku 1998 súčasťou Základnej školy na Šmeralovej ulici v Prešove, kedy sa škola zapojila do projektu pani Jolany Laznibatovej – jeho autorky. Odvtedy ubehlo veľa rokov a mnoho žiakov, ktorí absolvovali vzdelávanie v týchto triedach je už dnes veľmi úspešnými študentmi na prestížnych vysokých školách u nás i v zahraničí.

Tieto triedy navštevujú žiaci, ktorí sa výrazne líšia od zvyšku populácie svojich rovesníkov – najmä v oblasti kognitívnej a emocionálnej a pred nástupom prechádzajú psychologickými testami, ktorých úlohou je overiť úroveň ich nadania a zmerať výšku ich intelektu.

Nadaní jedinci tvoria skupinu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Od bežnej populácie sa líšia istými predpokladmi aj výkonnosťnými charakteristikami. Špecifické sú aj ich prejavy správania a niektoré vlastnosti. Často už v rannom detstve rodičia spozorujú, že ich dieťa je „iné“ ako ostatné deti v jeho veku. Charakteristickými znakmi nadaného dieťaťa je napr. skorá schopnosť čítať, ktorá sa vyskytuje takmer u polovice takýchto detí; rýchlo sa učia, sú schopné prijať v krátkom čase kvantum nových informácií. Majú veľkú slovnú zásobu, výbornú pamäť aj pozorovacie schopnosti. Rýchlo argumentujú, sú veľmi zvedavé, no s odpoveďou sa málokedy uspokojia a množstvo odpovedí na zvedavé otázky si hľadajú deti samy, vymýšľajú rôzne projektové úlohy. Ale na druhej strane to bývajú perfekcionisti, ktorí sú veľ-

mi sebakritickí a obľubujú komplikovanosť. Netolerujú vlastné zlyhanie ani zlyhanie iných, preto sa často stretávajú s odmietavým postojom vrstovníkov, odmietajú autority a sú tvrdohlaví. Nie je tiež nič neobvyklé, že sa medzi nadpriemerne intelektovo nadanými žiakmi nájdu aj handicapovaní, jedinci s Aspergerovým syndrómom, či s poruchami reči.

Všeobecným cieľom pri práci s nadanými deťmi je nasmerovať ich osobnosť tak, aby deti čo najefektívnejšie zhodnocovali svoje vedomosti a schopnosti, pracovali samostatne, tvorivo a so záujmom. A samozrejme, aby si dokázali vytvárať čo najvhodnejšie sociálne väzby.

K špecifickým cieľom v kognitívnej oblasti patrí vyhľadávanie a spracovávanie informácií, poznatkov, vedomostí a zručností, poskytovať im informácie a fakty, ktoré sú nad rámcom bežných učebných osnov. V afektívnej oblasti podporovať a rozvíjať pozitívne stránky ich osobnosti, socializáciu, optimalizovať perfekcionizmus stanovovaním reálnych cieľov a vyrovnávaním sa s neúspechom.

Výučbové programy nadaných sú založené na modifikácii obsahu a procesu vyučovania, školského prostredia a produktu a vychádzajú zo špecifických edukačných potrieb nadaných.

NADANÉ DETI PREDNÁŠALI VYSOKOŠKOLÁKOM

Vzhľadom na to, že nadaní žiaci spadajú do problematiky špeciálnej pedagogiky, rozhodli sme sa naše stretnutie žiakov štvrtého, piateho a ôsmeho ročníka zrealizovať priamo v priestoroch Katedry špeciálnej pedagogiky.

Po technickej príprave a obsadení auly študentmi, vyučujúcimi spomínanej katedry a pozvanými hosťami, nasledovalo uvítanie autorom projektu *Týždňa netradičných foriem vyučovania* Mgr. Ľubošom Lukáčom a krátky príhovor riaditeľa školy ZŠ Šmeralovej. Autor projektu priblížil prítomným históriu tried pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, stručne charakterizoval prejavy nadania a poukázal na činnosť a aktivity týchto žiakov zamerané na podporu a rozvoj ich nadania.

Potom sa už k slovu dostali hlavní aktéri dopoludnia, samotní žiaci.

Žiaci školy priblížili študentom, pedagógom aj hosťom témy, o ktorých hovorili počas týždňa netradičných foriem vyučovania. Z ich rozprávania, ktoré bolo obohatené aj prezentáciou, sa študenti dozvedeli niečo o živote v Amerike – referovaním priamo v angličtine; funkcii, právomociach, organizačnej štruktúre MsÚ aj o činnosti prednostky MsÚ. Nemenej zaujímavou témou boli aj ul-

traľahké lietadlá VIPER SD-4, ktoré sú vyrábané priamo v Prešove. Z oblohy sme zlietli v ďalšej prezentácii na diaľnice a cesty, ktoré slúžia nám všetkým a dozvedeli sa niečo o ich výstavbe a konštrukcii, ale aj plánovaní dobudovania siete diaľnic na Slovensku.

Zaujala rovnako téma Prečo sa pri hudbe cítime príjemne. Súčasťou prednášok o kultúre boli i ďalšie témy ako: Divadlo je zábava, či rozprávanie o činnosti prešovského PKO. Umenie naplňalo aj ďalšie minúty prezentácie, počas ktorých žiaci porozprávali zaujímavosti o pôsobení farieb na človeka; ale aj o tom, že obľúbenosť farby môže naznačovať osobnosť človeka. Obdiv vyvolala tiež informácia o najmladšom slovenskom spisovateľovi Christiánovi Ježíkovi, ktorý ako jedenástročný napísal poviedku Každý máme svojho anjela. Tú si žiaci aj prečítali a o aktivitách mladého spisovateľa sa viac dozvedeli z video-hovoru prostredníctvom internetu.

Netradičný vyučovací deň, o ktorom vysokoškolským študentom nadaní žiaci hovorili, prebiehal v knižnici za prítomnosti spisovateľa Petra Karpinského. Dielo tohto autora žiaci predstavili prostredníctvom prezentácie, rovnako cez vlastné ilustrácie k jeho tvorbe, ako aj vlastným tvorením a vymýšľaním možného originálneho záveru jedného z autorových príbehov.

Týždeň netradičných foriem vyučovania síce prerušili chrípkové prázdniny, ale iba na pár dni, a tak mohli žiaci porozprávať aj o ďalších naplánovaných aktivitách, počas ktorých sa dozvedeli niečo z oblasti medicíny – presnejšie o medicínskom a chirurgickom odbore nazývanom otorinolaryngológia; v priamom prenose si pozreli ukážku takéhoto vyšetrenia a bližšie spoznávali význam tohto odboru.

Vskutku vzácnym hosťom bol 93 ročný pán Ján Lazorík, národopisec a osvetový pracovník, ktorý netradične priblížil žiakom históriu nárečia regiónu Šariš; a to rozprávaním podaným priamo v tomto nárečí. Tak si aj deti preverili znalosť tohto nárečia, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou minulosti obyvateľov regiónu.

Záverečnými príhovormi spestrili akciu hostia TNFV 2013 Ondrej Matej (riaditeľ Inštitútu pre dopravu a hospodárstvo) a Frederik Olšavský (Natur Area Centrum), ktorí vyjadrili podporu nadaným deťom a presvedčenie o ďalšej spolupráci v budúcnosti.

Prezentovanie žiakov vyvrcholilo spomienkou bývalých štvrtákov, ktorí takýto týždeň prežili v minulom školskom roku, a ktorý v nich zanechal neza-

budnutelné pocity. Tie potom sprostredkovali aj vysokoškolskému.

Na záver sa študentom prihovorila piatačka, Nina Mizeráková, ktorá hovorila o prezentácii svojej minuloročnej ročníkovej práce na tému Traja pátrači. Študenti tak dostali informáciu o tom, že nadaní žiaci sa v každom školskom roku venujú téme podľa vlastného výberu a počas roka vypracujú prácu, ktorú v závere roka prezentujú.

Prevažná väčšina nadaných žiakov sa v mimoškolskom čase venuje aktivitám, ktoré odzrkadľujú ich záujmy a tiež prispievajú k podpore a formovaniu ich prevažujúcemu záujmu v danej oblasti. Výnimkou nie je ani ďalší žiak našej školy Tomáš ČOREJ, ktorý navštevuje súkromnú základnú umeleckú školu a prednedávnom sa stal držiteľom ceny – SLOVENSKÝ DETSKÝ OSCAR 2013 v kategórii réžia a chlapčenský detský výkon pred kamerou 10 – 14 ročných. Jeho „herecký a režisérsky“ výkon zhliadli prítomní v krátkom filme pod názvom TOMÁŠ SMOLIAR.

Celkový dojem celej akcie bol veľmi pôsobivý, čo potvrdili aj reakcie zúčastnených študentov, pedagógov i ďalších významných hostí. Pre študentov to bol zároveň deň vskutku netradičného vyučovania, pretože „prednášajúci“ boli vo veku našich štvrtákov. Záverom tejto milej akcie bol aj pracovný list, ktorý si pre študentov pripravili žiaci, jeho obsahom boli úlohy, ktoré sa dotýkali tém sprostredkovaných ich prezentáciami.

Za ochotu a pomoc pri príprave a organizácii akcie Nadaní žiaci prednášajú vysokoškolskému, srdečne ďakujeme PaedDr. Lucii Hrebeňárovej, Ph.D. z Katedry špeciálnej pedagogiky. Už teraz sa tešíme na ďalšiu spoločne pripravovanú akciu.

Mgr. Ingrid Storinská

Vyriešili ste už vo svojom živote, pán Karpinský, nejakú veľkú záhadu?

(Smiech) To je dobrá otázka! Či som vyriešil nejakú veľkú záhadu...? Myslím, že stále riešime nejaké záhady. Mňa stále niečo prekvapuje. Chvíľu si myslím, že všetko viem, že som všetko videl, a aj tak sa vždy niečo stane a aj tie najmalichernejšie veci ma prekvapia. Na jednej strane si o niekom myslím, že už ho dostatočne dobre poznám a že sa nemôže stať nič také, čo by ma vyviedlo z rovnováhy, a predsa potom príde nejaká záhada, ktorú musím riešiť. Len neviem, či sa mi to vždy podarí. To je tá nekonečná veľká záhada. Páči sa mi práca detektíva, ale obrovskú záhadu ako Sherlock Holmes som vo svojom živote nevyriešil.

A máte nejaké tajomstvo?

Samozrejme, že mám. Kto nemá nejaké tajomstvo, s ktorým sa nechce podeliť? V dnešnej dobe síce veľa ľudí zverejňuje svoje súkromie na facebooku, ale podľa mňa treba mať nejaké tajomstvá a netreba každému hneď všetko prezradiť. Človek bez tajomstva nie je zaujímavý. Oscar Wilde napísal poviedku, ktorá sa volá Sfinga bez tajomstva a je to o žene, o ktorej si všetci šušujú. Nevedia, kto to je, čo robí, pretože stále niekam

odchádza. V skutočnosti chodí do hotela, tam sa zamkne a celý deň sedí v jednej izbe a nič nerobí. Keď sa to tajomstvo prezradí, žena prestáva byť pre ľudí zaujímavá. Práve vďaka tajomstvám je človek zaujímavý.

Vaše príbehy sú veľmi vtipné. Máte rád vtipy?

Keď sú dobré, tak určite áno. Mám rád, keď mi niekto rozpráva dobré vtipy. Ale to je asi tak, ako s cukrom. Stačí kúsok a vtedy je dobrý. Ak si však do čaju dáte 8 lyžičiek, tak ten čaj je hnusný. Ale asi by som nevedel čítať časopisy, ktoré sú plné vtipov, pretože potom to už človeku nepripadá vtipné.

Mimochodom, bojíte sa duchov? Veríte na nich?

Nebojím sa duchov a neviem, či na nich verím. Veľmi by som chcel stretnúť ducha, aby som vedel, či na nich verím. Možno preto som v živote žiadneho nevidel, lebo na nich neverím.

Vo všetkých troch vašich knihách sa spomína cirkus. Máte ho rád?

Nemám. Strašne nemám rád cirkus. Ale je to čudné, lebo cirkus je zaujímavé prostredie. Dokonca teraz vydávame časopis Zips, ktorý je celý venovaný cirkusu. Rozmýšľal som, kedy som naposledy v cirkuse bol. Strašne dávno. Na mňa cirkus pôsobí strašne depresívnym dojmom a najmä tým, že tie cirkusy, ktoré k nám chodia, sú už také unavené, zaprášené a aj tí klauni už nie sú takí vtipní. Nejakú mi cirkus „nereže“ ako prostredie.

Pavúky aj ich pavučiny spomínate v knihe Sedem dní v pivnici, ale aj v knihe Ako sme s Ťukťukom ťukťukovali. Prečo?

Ja mám pavúky strašne rád, veľmi sa mi páčia. Aj domov by som si kúpil nejakého pavúka. Je to veľmi zaujímavý článkonožec. A keď sa človek na pavúka bližšie pozrie, neubráni sa pocitu, že „to“ neprišlo z tohto sveta, lebo sa „to“ nepodo-

bá na nič iné. Má osem nôh, strašne veľa očí, je to chlpaté a dokonca sa „to“ veľmi inteligentne aj správa.

Pre koho sa vám, pán Karpinský, lepšie píše: pre deti alebo pre dospelých?

To je ťažko povedať. Je to tak pol na pol. Písanie pre deti mi dovoľí uvoľniť fantáziu, myslieť si kadečo, ale na druhej strane aj dospelácke poviedky sú tiež mierne fantastické. Ja mám rád prechody medzi realitou a fantastickým, a to sa objavuje aj v detských knihách. Neodohrávajú sa v celkom vymyslenom svete. Napríklad Sedem dní v pivnici – to je reálna pivnica.

Čítala som, že máte vzťah aj k inému umeniu, ku kresleniu. Prečo ste si svoje knihy neilustrovali sám?

Áno, výtvarné umenie mám naozaj rád. Mám dokonca skončený aj druhý stupeň ľudovej školy umenia, ale už dávno nekreslím. Nech každý robí to, čo vie a v čom je dobrý. Myslím si, že v ilustrovaní nie som ten najlepší. Daniel Hevier má tendenciu sám si knihy aj ilustrovať a neviem, či to je vždy najlepší nápad. Nemám rád autorov, ktorí povedia, že ja to viem najlepšie a že si to preto musím aj odilustrovať sám. To občas môže knihe aj uškodiť. Prekvapilo ma napríklad, ako si Zuzka Bruncková predstavila prašískriatka Celestína. Do ilustrácií už osobne nezasahujem. Kniha tým činom dostane iný rozmer a aj pre mňa je to čosi nové. Ani z jednej mojej knihy som nebol ilustráciami sklamaný.

Rozprávkové príbehy Ako sme s Ľukom Ľukťukovali a Rozprávky z Múzea záhad a tajomstiev sa začínajú, keď vonku prší. Prečo?

Veľa detí sa ma túto otázku už pýtalo v minulosti a ja som si to vlastne ani nikdy poriadne neuvedomil. Dážď je zvláštne počasie, kedy je človek na jednej strane smutný a na druhej strane mu upršaný čas vytvára akúsi uzavretú atmosféru. Keď svieti slnko, máme tendenciu pootvárať všetky okná dokorán a vyjsť vonku, no keď je

daždivo, akoby sme sa uzavreli sami do seba. Asi preto som zvolil práve to daždivé počasie.

Píšete pokračovanie niektorej z kníh?

Nie. Nerád píšem pokračovania. Možno v Celestínovi by som chcel niekedy, ale naozaj neviem kedy. Uvidím. A čo sa týka Ľukťuka? Viem, že deti by chceli pokračovanie, ale pre mňa to už skončilo. Dokonca sa nemôžem momentálne rozkývať, pretože je naplánovaná reedícia a chcem tam urobiť nejaké úpravy. Ale je to ťažké, pretože keď už niečo ukončím, tak je to ukončené. Ale určite by som sa mal už rozhýbať a urobiť dodatočné úpravy.

Aktorú z kníh, ak môžete prezradiť, majú deti najradšej?

Ťažko povedať. Viem, že čítajú všetko, ale asi Ľukťuka. Má celkom dobré ohlasy medzi deťmi. Vyšlo to pred dvanástimi rokmi, a zrejme preto sa k tomu chcú ešte raz vrátiť.

Prešli ste už mnohými besedami. Čo na nich deti najviac zaujíma?

Podľa mňa to vždy boli otázky, ktoré boli v podstate položené aj vami.

Ale asi sa vám neodpovedá na všetky rovnako dobre?

Niekedy sa na niektoré odpovedá naozaj ťažko. Najmä, keď sa ma opýtajú, prečo stolička a prečo rýchlik... V podstate na to isté by mala byť vždy tá istá odpoveď. Lebo. Lebo mi to napadlo, lebo mi to pripadalo zaujímavé.

Ačo najzaujímavejšia či najzvláštnejšia otázka na besedách?

Najzaujímavejšia bola „Ako sa voláte?“ A najzvláštnejšia? Bol som v Rimavskej Sobote na besede v jednej triede pre nadané deti a tam padla otázka: „V Rozprávkach z Múzea záhad a tajomstiev bola poviedka o tancujúcich vílach. Bola to poviedka s environmentálnou tematikou? O ochrane životného prostredia?“ Som rád, že to tam deti postrehli. Aj keď ja nemám rád didaktické texty, keď to „výchovné“ tam trčí zo všetkých strán.

Posledná otázka, pán Karpinský: Máte viac ľudských, alebo vymyslených kamarátov?

(Úsmev) Dúfam, že viac ľudských. Vymyslených kamarátov mám skôr v literatúre a myslím, že už si nepotrebujem vymýšľať ďalších. Ale ľudských kamarátov mám veľmi dobrých.

Za rozhovor ďakuje Soňa Budayová

Je bývalý slovenský
hokejový útočník,
reprezentant Slovenska
na olympiáde v Lillehammeri,
prezident hokejového klubu
HC Prešov. Trikrát získal
s Košicami slovenský
majstrovský titul,
deväťdesiatosemkrát
reprezentoval SR, vyštudoval
právo v Košiciach a je súčasný
viceprimátor mesta Prešov.

René PUCHER

Vyrastali ste v Prešove. Aké máte spomienky na čas mladosti?

Narodil som sa v Prešove na Hlavnej ulici, pri kostole. Neskôr sme sa presťahovali na „trojku“, a keďže obe babky boli z mesta, tak aj detstvo sa odohrávalo v Prešove. Od piatich rokov som hral hokej. Nepoznal som dvojmesačné prázdniny. Ako šesťročný som nastúpil do prípravky. Keď ma otec odviezol na tréning, nasledoval plač. A stále mám podobný režim.

Ale už neplačete...(smiech)

A keď sme už pri starých časoch, vrátili by ste ich späť? Aký bol život v Prešove v minulosti?

Určite by som vrátil starú dobu. Moje detstvo sa odohrávalo v socializme a život bol pokojnejší. Podmienky pre mlá-

René Pucher s bratom Petrom

dež boli fantastické, bezproblémové materiálne zabezpečenie. S dneškom sa to nedá ani porovnať. Jednoducho – iný život. Ani tá závišť niekedy tak nefungovala. Honba za materiálnymi potrebami nebola taká veľká. Bolo to oveľa, oveľa lepšie.

K starým časom patrili aj rozprávky? Aké boli vaše obľúbené?

Staré slovenské rozprávky od Dobšinského. Mal som ich kopec aj na platniach. Tešil som sa na „maródku“, lebo vtedy som ich veľa prečítal. Aj desaťročnej dcére často večer čítam a som rád, lebo si zaspomínam na detstvo. Aj jej sa páčia.

Predeme k vášmu obľúbenému športu. Ste prezidentom hokejového klubu HC Prešov. Ako hodnotíte túto sezónu a hokej v Prešove?

Prešov je tretie najväčšie mesto Slovenska a kopec menších miest má hokej. Potenciál je obrovský a treba len chuť. S hráčmi som „v globále“ spokojný. Dorastenci získali po dlhých rokoch majstrovský titul, čo je výborným základom pre seniorov pri vytúženom kvalifikovaní sa do slovenskej extraligy. V meste ako je Prešov jednoznačne chýba ďalšia ľadová plocha. Investor by výstavbou ďalšej ľadovej plochy pomohol v činnosti a rozvoji nielen ženskému hokeju, ale aj našim mládežníckym hokejovým družstvám, krasokorčuľiarom, rýchlokorčuľiarom a verejnosti. Je však potrebná podpora poslancov mestského zastupiteľstva. Na svoje by si iste prišli aj obyvatelia Prešova na hodinách verejného korčuľovania.

Ste bývalý slovenský hokejový útočník, hrali ste na Solympiáde, pôsobili v Košiciach, čo považujete za svoj najväčší úspech?

Som spokojný so svojou kariérou. Hokeju som sa venoval tridsaťpäť rokov. Stratou motivácie a zhlukom viacerých okolností spojených s hokejovým životom som sa odmlčal na 4 sezóny. Na záver kariéry ma to opäť ťahalo na ľadovú plochu, no rozhodol som sa radšej venovať manažérskej činnosti a takto pomôcť klubu. V Prešove máme veľké ambície a nechceme raziť filozofiu, kde by v klube pôsobili hráči v mojom veku. Iste je vhodné mať v kádri aj skúsenejších, od ktorých sa tí mladší – perspektívnejší majú čo učiť. V zahraničí som odpozeral, dúfam, ten správny pomer. Ak sa mám vrátiť k podstate Vašej otázky; veľmi rád si spomínam na všetky sezóny, tak aj na moje pôsobenie v Košiciach, kde sme sa za desať sezón každý rok dostali do finále a trikrát stali majstrami Slovenska. Čo sa reprezentácie týka tri účasti na

Hokejové začiatky

MS sveta prevyšuje úspešné účinkovanie na olympiáde. Nechce sa mi veriť, že je tomu už 18 rokov.

Čas strašne letí.

Čas letí aj vášmu o päť rokov mladšiemu bratovi – Petrovi. Ako sa vám s ním hralo? Sledujete jeho výkony a povzbudzujete ho?

Na to si spomínam už matne, no určite sa mi s ním hralo dobre. Petrovu kariéru sledujem veľmi pozorne, komunikujeme spolu, radíme sa a bavíme o všetkom, čo sa hokeja týka. Peter býva v Čechách a momentálne podpísal zmluvu s klubom zo Znojma, kde by mal pôsobiť až do svojej štyridsiatky. Má len tridsaťosem rokov... len tridsaťosem rokov...takže si ešte zahrá.

Len 38 rokov? A kedy teda zvyknú hokejisti ukončiť kariéru?

Nie je to vekovo obmedzené, skôr individuálne. Vo všeobecnosti to býva medzi tridsiatym piatym a štyridsiatym rokom života. Výkonnosť a kondícia vekom klesajú, prichádza čas ukončiť kariéru. Tak, ako prišiel aj ten môj. A keďže politika má veľký dosah na šport, tak som sa vďaka vedomostiam z právnickej fakulty mohol angažovať aj v tomto odvetví.

Reprezentácia

Blížia sa majstrovstvá sveta. Ako vidíte šance Slovenska získať medailu?

Prajem Slovensku, aby postúpilo do finále a bol by som rád, keby sme získali aj medailu. A hlavne, aby podpora športu od štátu bola vždy čo najväčšia.

Predjeme k rodinke. Ako vnímajú vašu prácu? Je ťažké žiť s hokejistom?

Moja polovička je tiež športovkyňa, bývalá hádzanárka, takže je veľmi tolerantná a chápaná. Dcéra zdedila lásku a nadanie k ľadovému športu a venuje sa krasokorčuľovaniu. Deti musia mať režim a šport to dokáže zabezpečiť. Malú sme viedli k športu, a keď ju gymnastika po jeden a pol roku začala nudiť, vybrala si oveľa náročnejší šport. A niekedy je ťažší ako hokej. Tento rok sa stala už po druhýkrát majsterkou Slovenska vo svojej kategórii. Mladých treba podporovať a vytvárať podmienky, aby mali chuť športovať a boli cieľavedomí a trpezliví.

Rád čítam dcére rozprávky, lebo si tak zaspomínam i na svoje detstvo."

Na pedagogickej fakulte je veľa žien. Zaujíma ich, čo nosloví takého muža, ako ste vy? Čím vás očarila vaša polovička?

Viete ako to je so ženami (smiech)! Na zemi je ich strašne veľa. Sme spolu dvanásť rokov a spojili nás spoločné témy, hlavne šport. A chémia tiež fungovala. Nevie, či na to existuje nejaký recept, nemám vyhranený typ, ale určite ma osloví žena, ktorá vie, čo chce.

Prajeme vám aj naďalej veľa porozumenia. No, ak by ste neboli hokejistom, aké iné povolanie by ste si vybrali?

Netuším. Som pragmatický typ. Podnikanie ma zaujíma, aj sa tomu venujem. Myslím, že po vyštudovaní práva som to dobre sklbil aj s hokejom a teraz aj s politikou, s ktorou sa zoznamujem a snažím v nej vyznať.

Šport je oddych po fyzickej aj psychickej práci. Ako relaxujete?

Noviny nečítam, len cez internet. Bez športu je ťažké žiť a tie pocity po zápase, alebo inom turnaji sa nedajú ničím nahradiť. Zabudnete na stresy a pridete na veľa myšlienok a nápadov. Relax je moja rodinka, ale desaťročná dcérka mi dá zabráť. U nás v rodine vládne demokracia, no v jej prípade mi niekedy dochádzajú argumenty (smiech).

Záverečná otázka. Čo by ste odkázali našim študentkám?

Keďže moja dcéra chodí do školy, tak je dôležité mať na prvom stupni dobrého učiteľa, od prvého učiteľa závisí to, ako bude dieťa vnímať školu. Nebyť na deti veľmi mäkký, ale vytvoriť si s nimi pekný vzťah. Násť si k nim cestu. Nezaškodí občas taká „výhovrná po zadku“, ak to má dieťa vysvetlené, a ak s tým aj rodič súhlasí. Niekedy to treba nechať aj na profesionálov a učiteľia by nimi mali byť. Byť učiteľom nie je iba povolanie, ale hlavne poslanie.

Za rozhovor ďakuje Zdenka Juhošová.

AS

Až raz budem učiteľkou...

Ako učiteľka 1. stupňa ZŠ pracujem už trinásť rok. Pedagogickú fakultu Prešovskej univerzity som absolvovala v roku 2003 ako diaľková študentka.

Do svojho prvého učiteľského zamestnania som nastúpila ako nekvalifikovaná mladá učiteľka, mamička dvojročného dieťaťa. Nadšená, zapálená, plná elánu a chuti pracovať s deťmi. Splnil sa mi detský sen. Stala som sa učiteľkou.

Môj názor na to, čo chcem v živote robiť a aké ciele chcem dosiahnuť, sa deň po dni menil. To, že chcem po skončení gymnázia pokračovať v štúdiu na vysokej škole pedagogického zamerania, som vedela už na základnej škole. Ale konkrétne fakultu, resp. predmet som si nevedela vybrať. Veľmi ma zaujímal dejepis, pretože naša dejepisárka viedla hodiny pútavo a zaujímavo. Nuž v mojej pôvodnej prihláške svietila FF UPJŠ v Prešove, odbor Dejepis – Filozofia. No nie nadarmo sa vraví: „Človek mieni, pán Boh mení“. Neprijali ma. Tak som skúšala ďalej. Neskôr som dokonca na prihláške zamenila školstvo za ekonomiku. Nepodarilo sa. Rozhodla som sa, že skúsím šťastie pri menších deťoch. Podarilo sa a ja som v roku 2007 úspešne ukončila štúdium.

Ale kľukatej ceste nebol koniec.

Po troch rokoch život priniesol nové požiadavky na vzdelávanie, podala som si ďalšiu prihlášku. Rozširujúce štúdium anglického jazyka. Moje šance na uplatnenie sa v školstve boli väčšie. Začala som na dedinskej škole, kde som prežila nádherné štyri roky ako triedna učiteľka na prvom stupni. Polovicu z úväzku som učila aj anglický jazyk. Veľmi ma tešilo, že môžem uplatniť svoje vzdelanie a učiť cudzí jazyk. V tom čase bolo kvalifikovaných učiteľov málo a riaditeľstvo uvítalo môj záujem o výučbu anglického jazyka. Možnosť precvičiť si svoje znalosti cudzieho jazyka v anglicky hovoriacej krajine sa mi videla ako dobrá výzva. Tak som si za vlastné prostriedky zabezpečila mesačnú jazykovú školu v Brightone vo Veľkej Británii. Nasledujúci rok som sa pustila cez európsky projekt Comenius do ďalšieho projektu. Úspešne. Nasledovali dva týždne metodického pobytu v Exeteri. O tri roky neskôr v Canterbury a po dvoch rokoch ešte raz. Možnosť kooperácie, rozprávania cudzím jazykom v anglicky hovoriacej zemi, spoznať množstvo nových ľudí, to je veru na nezaplatenie. Odporúčala by som to každej kolegyni. Otvorila som sa novým veciam, metódam, pocitom a zážitkom. Doniesla som si domov kopec skúseností, materiálu a nápadov, ako dnes žiakov čo najlepšie zaujať. Myslím, že voľba štúdia bola pre mňa tou správnou cestou, ktorá ma napĺňa. Prelína sa mojím profesionálnym i osobným životom. Po rokoch skorého ranného vstávania a cestovania sa začala nová etapa, tentoraz práca v mestskej škole. Žiadne vstávanie s kikiríkaním kohúta, ani stepovanie na zastávke, pretože zamrzla nafta.

Po štyroch rokoch na dedine som v septembri 2006 nastupovala do práce v mestskej škole. Na Základnú školu Komenského 23 v Bardejove. Tu pôsobím už siedmy rok.

A opäť to bola angličtina, ktorou som začala. Po piatich rokoch som sa stala triednou učiteľkou 1.D triedy pre intelektovo nadaných žiakov. Tohto roku sme už druháci. „Moja“ trieda má deväť žiakov. Je to trieda so ŠVVP pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním.

Radi sa učia, túžia po poznaní, objavovaní nových vecí. Sú to aktívne deti, ich reakcie sú pre mňa hnacím motorom. Pracovať v tejto triede beriem ako ďalšiu výzvu, novú cestu, ktorú robím s vášňou a nadšením. Je to poznanie, ktoré ma baví a napĺňa. Dáva mi pocit seba-naplnenia a sebarealizácie. To, ako si s „mojimi“ deťmi v škole žijeme a čo robíme, pravidelne predstavujeme na našej stránke: www.rozumbrady.estranky.sk.

A moje plány do budúcnosti?

Aj po trinástich rokoch v školstve sa do práce teším, pretože napĺňa môj život. Mám radosť, keď sa môžem zúčastniť zaujímavého seminára, ktorý ma obohatí. Teší ma, že mi do triedy pribudnú nové IKT a potom už môžem začať snívať o interaktívnej tabuli... :) Moji žiaci sa do školy tešia. Mám rodičov, ktorí sú naklonení našej vzájomnej spolupráci. Deti sú nadšené a zaniietené, o čom svedčia aj ich reakcie a samotná práca. Čo môžem chcieť viac? Hádam sa dočkáme aj lepšieho finančného ohodnotenia...?

Prajem všetkým, aby sa s takými deťmi, aké mám vo svojej triede ja, stretávali vo svojom profesijnom živote v čo najväčšom počte. Aby ich práca bavila, aby mali možnosť „rásť“, absolvovať kurzy a semináre, ktoré rozšíria a zlepšia ich pedagogickú prácu.

Moje výzvy boli pre mňa inšpiráciou na kľukatej ceste nielen vzdelania a pedagogickej práce, ale aj hľadania.

Andrea SENAJOVÁ

Učiteľský chlebiček je ťažký chlebiček

„Učiteľský chlebiček je ťažký chlebiček“, tak túto vetu som počula kedysi veľmi dávno, v čase, keď som absolvovala súvislú pedagogickú prax. Prízvukovala mi ju vtedajšia pani učiteľka. Ako väčšina mladých ľudí, ani ja som „múdre výroky“ nebrala vážne. Ubehlo necelých pätnásť rokov mojej pedagogickej praxe a presne túto vetu hovorím aj ja. Prečo je naše povolanie také ťažké?

Ako všetci študenti pedagogickej fakulty som absolvovala súvislú prax na plno-organizovanej aj na málotriednej základnej škole. Už vtedy som vedela, že mi skôr vyhovuje málotriedna škola. A tak som po ukončení štúdia prijala miesto práve v málotriednej škole. Začínala som v trojtriednej „málotriedke“ – učila som jednu triedu v popoludňajších hodinách. Neskôr som dostala 1. a 2. ročník. Postupne sa ročníky obmieňali. Nebolo to jednoduché. Zistila som, že nestačí odučiť, zavrieť dvere a ísť domov. Práca v málotriednej škole si vyžaduje celého človeka. Pravidelne sa pripravovať na hodiny, vyrábať si pomôcky, viesť krúžok, nacvičovať programy aspoň dvakrát do roka a mnoho iných aktivít, to bolo samozrejmé. To, čo vtedy samozrejme nebolo, bol jednoduchý prístup k informáciám. Pamätám si, ako som odoberala Učiteľské noviny a z rubriky Burza nápadov som si vystrihovala rôzne námety, články, aktivity a tie som si lepila do zošita. Ten zošit mám dodnes ako peknú spomienku. A siahala som aj po inej časopiseckej či knižnej literatúre. Dnes to majú začínajúci učitelia omnoho ľahšie. Svet internetu má nekonečné možnosti. Dnes ho samozrejme využívam aj ja. Doba za posledných pätnásť rokov pokročila a aj my učitelia sme sa jej museli v mnohom prispôbiť. Napríklad naučiť sa pracovať s počítačom, skenerom, tlačiarňou, ovládať programy... Možno sa pousmejete, ale bolo to tak.

Po piatich rokoch som dostala ponuku na miesto riaditeľky, opäť do málotriednej školy. Prijala som ju, no vtedy som ešte netušila, čo ma čaká. Bola som „hodená do vody“. Až teraz, skoro po desiatich rokoch vo funkcii riadiaceho pracovníka a učiteľa v jednej osobe môžem povedať, že toto bola moja škola života. Bolo to náročné obdobie, v ktorom som musela napredovať, pracovať na sebe a mnoho som sa naučila. Napríklad orientovať sa v zákonoch, učiť naraz tri ročníky,

Zuzana PERŽELOVÁ

pracovať so žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V spolupráci s obcou sme obnovili školu, zriadili sme ju učebnými pomôckami, zriadili školský klub detí... Popri tom som absolvovala množstvo školení, seminárov, študovala som špeciálnu pedagogiku a minulý rok som si urobila doktorát z pedagogiky. Nechcem, aby to znelo ako samochvála, to vôbec nie. Veď mnoho iných pedagógov dokázalo určite viac ako ja. Chcem len poukázať na to, že práca učiteľa na prvom stupni si vyžaduje neustále vzdelávanie, napredovanie, chuť pracovať, obetovať sa pre vec. Aj keď často nie je finančne či morálne ohodnotená. Aj po všetkých tých rokoch práce si ešte nemôžem povedať, že som dobrá učiteľka, lebo stále je čo zlepšovať a zdokonaľovať.

Na záver musím skonštatovať, že počas štúdia či praxe som mala šťastie na mnoho milých, vzácných, múdrych a výnimočných ľudí, ktorí ma v mnohom ovplyvnili. Aj vďaka nim som tým, čím som. Za to sa im aj touto cestou chcem poďakovať.

Lívia SOKOLOVÁ

Chýbajú mi skúšky...

Od mája 2012 pracujem v materskej škole – u nás v dedine. Mám heterogénnu triedu a v nej dvadsaťdeti (od 2 do 7 rokov). Je to materská škola s vyučovacím jazykom slovenským aj maďarským. Je to tam naozaj často pestré a zaujímavé. Mám tiež výbornú veselú kolegyňu a dobrého starostu (čo je v dnešnej dobe veľmi dôležité). Cestovať do práce nemusím, bývam od nej len pár krokov, takže som veľmi spokojná. Hoci radšej by som chcela učiť na prvom stupni základnej školy, ale možno sa mi raz podarí aj to.

Rada pospomínam na školu, na vedecký krúžok VEDKO... (Aj keď som doň chodila len krátko, ale keby som vedela, že je tam tak dobre, určite by som ho navštevovala od prvého ročníka). Dúfam, že aj terajší študenti majú o krúžok taký záujem.

Ako veľmi mi chýba tá naša škola! A predstavte si, že mi chýbajú aj skúšky! Ten pocit: urobím, či nie, prosto všetko... Vždy mi bolo na škole dobre... Možno sa ešte stretneme, keďže plánujem podať prihlášku na malý doktorát. Dúfam, že sa mi to podarí a čoskoro našu školu opäť uvidím.

VÝSTUP NA NEDOBYTNÚ HORU (Reflexia na motív jednej reflexie)

Stála tam už roky. Nemo znášala hromžiace blesky, teplé náručie slnka i slzy kropiace jej chladné líce. Hrdo sa vypínala a jej chladná kamenná tvár prehlbovala skrytú túžbu odhaliť tajomstvo zväčšované časovou priepastou plaziacou sa do mojej mysle. Utekajúce sekundy ticho šeptali, že je čas rozhodnúť sa. Tichý šepot sa pomaly zmenil na šum vánku, až zanikol v ozvene mojej duše. Bola to práve ozvena, ktorá dala moje myšlienky do pohybu. V tej chvíli už bolo jasné, že rozhodnutie nemôže nič zastaviť.

Nohy boli rozhodnuté splniť svoju misiu, no rozum nevedel, kadiaľ ich smerovať, a tak prenechal kormidlo srdcu. To bez slova hľadalo do dialky. Cesta bola kamenistá, prašná a kde-tu sa ostré trnie zabadávalo do bosých nôh slepej poslušnosti. Víchor sa posmešne uškŕňal nad touto nezmyselnou oddanosťou. Veď prešiel celý svet a na všetko má svoj vlastný názor, v ktorom nezávislosť a sloboda sú základom úspešného bytia. No dôvera v neomylnosť kompasu udávajúceho smer kráčala ďalej nevšímajúc si posmešky a pohľadové pohľady okoloidúcich. Stúpanie bolo z kroka na krok strmšie a kamene škodoradostne podrážali nohy neúnavne kráčajúce vpred. Odrazu husté mlieko zahalilo cieľ, ktorý sa i doposiaľ len matne črtal v dialave. A srdce i naďalej s istotou udávalo smer po nehostinnom kúsku môjho sveta. „Čo ak predsa len netuší, kadiaľ vedie cesta, a slepo nás vedie pustatinou?“, zapochybovali unavené nohy, no zo zotrvačnosti kráčali ďalej. Mrákava sa rozprestierala krajinou, akoby chcela navždy zakryť všetko, čo jej príde do cesty. Dotkla sa aj vyprahnutej duše, ktorá sa ako suchá špongia zhlboka napila stekajúceho mlieka. Teraz už nohy nevideli ani srdce. Ešte chvíľu sa pokúšali zachytiť jeho tlkot a vnímať jeho blízkosť, no vietor tentoraz prekričal jeho tichý hlas. S pocitom slobody sa vybrali svojou cestou. Cesta bola ľahká a príjemná, ale po čase začala dýchať samotou. Odrazu v dialke zbadali lavičku. „Konečne nejaká spoločnosť“, pomysleli si a rozbehli sa vpred. Lavička ich srdečne privítala, poskytla pohodlie, čo unaveným nohám padlo vhod.

Po chvíli sa cítili v plnej sile. Zazdalo sa im, že ich ktosi volá a vraví, že je čas opäť sa vydať na cestu. Ťažko bolo odolať lavičke, ktorá ponúkala sladké ničnerobenie. Už žiadne povinnosti, žiadna námaha. A tak ostali v pevnom náručí lavičky, ktorá ich zo dňa na deň viac oberala o silu postaviť sa a vybrať sa svojím smerom. Dni ubiehali a okolo začali poletovať malé dotieravé mušky. Svojím piskľavým hláskom bodali do citlivých uší, vnucovali slová zbytočnosti, nepotrebnosti a nezmyselnosti bytia. Nebo zaslzilo a skropilo zem kvapkami, ktoré sa zmenili na silný prúd vody, obmývajúci prachom zapadnuté nohy. To plakalo srdce. Celý čas stálo nablízku nepovšimnuté a čakalo. Potom jemne utrelo z nôh slzy, zahľadalo sa do neznámej dialavy a vydalo sa smerom k „nej“. Ešte stále tam nemo stála ako kedysi a jej tajomstvo bolo ešte silnejšie a prítiažlivejšie. Srdce jasne videlo cestu a nohy oddane kráčali za ním. Chvíľu kamennou cestou, miestami sa zabávali v blate, preliezali prekážky, brodili rieku, no boli chvíle, keď utekali lúkou plnou kvetín, stúpali po hebkom koberci machu, skákali v mäkkej perine čerstvého listia.

A zakaždým, keď sa zahľadeli pred seba, stála tam „ona“. Presne tak, ako už roky. Nemo znášala hromžiace blesky, teplé náručie slnka, i slzy kropiace jej chladné líce. Hrdo sa vypínala a jej kamenná tvár sa už nezdala taká chladná. Stála tam a po kúskoch, nenápadne odhaľovala svoje tajomstvo. Veď to bola „ona“ – „nedobytná“ hora môjho bytia.

Bc. Terézia Brezová

BEZ PIESNÍ JE SVETU ZIMA (na motív jednej básnickej rozprávky)

Bez piesní je svetu zima,
do bezpečia dlaní skry ma,
zaspievaj mi rozprávku...
Nežný božtek na hlávku
šepká prosbu maličků:
Rozpovedz mi pesničku.

Bez piesní je zima svetu,
jak macochin príkaz hned' tu
k fiakám si privoňať...
Nech jej nie je málo snád',
kvôli chůtkam na jahody
Maruška sa snehom brodí.

Bez piesní je svetu zima,
vie to každý, kto prijíma
zápalku od dievčatka...
Nádej je len chvíľa krátka,
drobná trieska s trochou síry
červen' v detských lícach pyří.

Bez piesní je zima svetu,
pieseň vracia kľúče letu,
otvára ho dokorán...
Melódiou letných rán
so slávikmi zavolá
všetky deti do kola.

Bez piesní je svetu zima,
tak neváhaj, zohrej si ma
pesničkou, čo hladí duše...
Schováme sa pod vankúše
plné peria, ktoré vábi,
snežiť miesto Perinbaby.

Bez piesní je zima svetu,
poskladajme zo slov vetu,
noty pekne do riadku...
Vo všedný deň aj vo sviatku
píšme do notových osnov
príbeh čo nám sadá do snov.

Bc. Katarína Gregová

Z TVORBY NAŠICH ŠTUDENTOV

NAJVÄČŠÍ A NAJŤAŽŠÍ PROBLÉM

Jediným učiteľom hodným tohto mena je ten, ktorý vzbudzuje ducha slobodného premýšľania a vyvíja cit osobnej zodpovednosti.
(J. A. Komenský)

Viete, čo je najväčším obohatením pre študenta? Keď si myslíte, že od určitého učiteľa nemôžete očakávať viac, než odborné výrazy a „nezáživné“ predkladanie poznatkov, vedomostí a skúseností a ten v jedinom okamihu rozvíri celé vaše stereotypné zmýšľanie.

Začala sa druhá prednáška toho rána a mňa už len v jej začiatku premáhala únava tak, ako šoféra premáha po dvanásthodinovej ceste spánok. Neočakávala som, že bude prínosom, no beriem to tak, že cesta k cieľu nie je vždy ružová, ale mnohokrát vydláždená premáhaním sa a obetou. Byť v takýchto situáciách ostražitý a vnímavý je skutočne náročné, avšak ak človek nie je pokrytý iba povrchnosťou, uvedomí si, že vysokoškolské štúdium je veľkým tréningom v úctivosti voči pedagógom a kolegom.

Moje uši teda počúvali, a v okamihu, kedy sa zapojila aj moja myseľ, prišlo to, čo ma posunulo na celkom inú úroveň zmýšľania.

Z prednášky som odchádzala s plačom. Slzy mi tiekli po tvári ako krokodílovi, a keď sa náhle rozvíril prúd mojich myšlienok, bolo to ešte horšie.

Vychovávanie je najväčší a najťažší problém, ktorý je možno človeku uložiť.
(I. Kant)

Pedagóg, ktorý viedol prednášku, nevravel žiadne múdrosti veľkých mysliteľov, iba z vlastnej skúsenosti, z vlastných poznatkov a zo svojej vlastnej profesionality prednášal o edukácii a výchove. Avšak vysoká úroveň vedomostí v spojení s aplikáciou do praxe v teň deň urobila pre mňa ako pre študenta pedagogiky obrovský prevrat.

Uvedomiť si, aké náročné je poslanie učiteľa materskej školy, aké požiadavky sú na neho kladené a čím všetkým a v čom všetkom má možnosť rozvíjať dieťa, tú malú, krehkú a nevinnú dušu. Ako je možné, že sa z tohto povolania stáva v mnohých materských školách stereotyp? Že si učiteľky neuvedomujú, aký dar a aké osobnosti majú v rukách, že ony formujú a rozvíjajú dieťa, jeho intelektuálnu a duchovnú stránku? Či nie je až nehanebné dovoliť si nazývať sa učiteľom, ak hoci jediné dieťa mi je ľahostajné, unavuje ma alebo neviem nájsť v každom okamihu jedinečnú možnosť otvárať dieťaťu nové obzory? Ani sklenár nepracuje s takým krehkým materiálom, ako keď učiteľ pracuje s dieťaťom.

A čo v tom vidím ja ako študent? Iba to, že ak ma bude premáhať lenivosť, nezodpovedný prístup, ak nedokážem prekonať svoju povrchnosť a z hanby a zo strachu z výsmechu nebudem dosahovať stále vyššiu úroveň, ak ja nebudem jedinečná osobnosť, ak neprijmem hodnoty skutočnej ľudskej bytosti, ktorá má citlivé, otvorené a vnímavé srdce, ak moje srdce nebude otvorené, ak nedokážem byť úctivá a pozorná, ak neviem pomôcť niekomu, kto pomoc potrebuje viac ako ja, nie som hodná plniť toto krásne povolanie a byť hodná mena – učiteľ.

Lýdia T., 2. ročník